

BOLESŁAW SZABELSKI

MAGNIFICAT

na sopran solo,
chór mieszany
i orkiestrę

Partytura
Partitura

Niniejsza publikacja Magnificatu Bolesława Szabelskiego jest premierową redakcją tego dzieła. To również pierwsze tego rodzaju wydawnictwo nutowe zrealizowane przez Filharmonię Śląską im. Henryka Mikołaja Góreckiego w Katowicach, a dofinansowane w ramach programu Muzyczny Ślad, realizowanego przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca.

Fundamentalną wiedzę na temat Magnificatu Szabelskiego odnajdziemy w pracach profesora Leona Markiewicza – biografą kompozytora (zob. L. Markiewicz, Bolesław Szabelski. Życie i twórczość, PWM, Kraków 1995 oraz L. Markiewicz, Bolesław Szabelski (1896-1979), Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Katowice 1991). Dzięki wymienionym publikacjom wiemy, że utwór powstawał w latach 1938-1942, choć w jednym ze źródeł wspomniany jest rok 1937, jako określający rozpoczęcie pracy nad partyturą. W przekazie ustnym kompozytor potwierdzał fakt tworzenia tego dzieła podczas okupacji, którą spędził głównie w Sadownem oraz na froncie wschodnim, walcząc w szeregach Armii Krajowej. Z kolei w kronikach chóru mieszanego Ogniwo odnajdziemy informację, iż Magnificat został dwukrotnie wykonany z udziałem tego zespołu wokalnego w 1947 roku¹.

Mając do dyspozycji dwa zachowane manuskrypty omawianego dzieła², można przyjąć trzy wersje wydarzeń dotyczących wspomnianych wykonaw. Pierwsza z nich zakłada, że opisywane realizacje dotyczyły nie Magnificatu, ale II Symfonii „Podlaskiej”. Z kronik Ogniwa oraz materiałów Filharmonii Śląskiej wiemy, że w 1947 roku, po raz drugi w historii została zaprezentowana właśnie II Symfonia „Podlaska”, z udziałem wspomnianego chóru, który w tamtym czasie prowadził i przygotowywał do wykonania tej kompozycji sam Szabelski. Druga możliwa wersja wyłącza wykonanie Magnificatu z udziałem orkiestry (stąd możliwy brak adnotacji w kronikach Ogniwa), za czym przemawia szkieletowy charakter partytury zachowanej w Bibliotece Narodowej. Jeśli mogło dojść do wykonania to raczej z udziałem chóru i organów, o czym świadczy rodzaj zapisu w tzw. wyciągu, uznawanym w w/w źródłach za wyciąg fortepianowy. Szabelski, jako doświadczony organista i dyrygent chóralny, mógł wykonywać partię organów od kontuaru, a w miejscach tego wymagających – dyrygować fragmentami chóralnymi, za czym przemawia skromnie zarysowana partia instrumentu w wyciągu. Trzecia wersja wydarzeń zakłada, że jeśli Magnificat był wykonany, to zostały wykorzystane nieodnalezione do dzisiaj materiały nutowe, ponieważ manuskrypty znajdujące się w Bibliotece Narodowej w podobnej mierze się uzupełniają (np. zakończenie utworu), co wykluczają (zob. pierwszy incipit sopranu solo), a w kilku miejscach zupełnie nie rozwiązują napotkanych problemów redakcyjnych (np. podpisania tekstu kilku wersetów Magnificatu).

Pierwszej rekonstrukcji dzieła Szabelskiego podjęła się studentka Leona Markiewicza, Gabriela Jokel-Radko (zob. G. Jokel-Radko, Niekompletne utwory Bolesława Szabelskiego. Próba rekonstrukcji i analizy, Akademia Muzyczna w Katowicach, Katowice 1981), lecz o ile zrehabilitowana przez nią organowa Passacaglia i Fuga jest pracą w pełni satysfakcjonującą, o tyle Magnificat jest raczej nieudaną próbą przepisania bardzo nieczytelnego rękopisu, bez głębszej analizy harmonicznego oraz znajomości skrótoowego pisania niektórych partii przez Szabelskiego. Jak dotąd, opracowanie Jokel-Radko mogło mieć jedynie charakter poglądowy, o czym wspomina między innymi Tomasz Kienik w swojej imponującej publikacji (zob. Tomasz M. Kienik, Magnificat. Od biblijnego tekstu do polskiej kompozycji muzycznej XX i początku XXI wieku, Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, Wrocław 2019).

Niniejsze wydawnictwo jest możliwie najdokładniejszym odwzorowaniem rękopisu partytury z uzupełnieniami – gdzie tylko było to potrzebne i możliwe – wyciągu organowego. Wykonawców oraz badaczy tematu odsyłam do komentarza krytycznego, zawartego na końcu publikacji, gdzie znajduje się dokładny opis wątpliwych miejsc oraz wybranych wersji. Zakres prac edytorskich obejmował nie tylko przepisanie tekstu nutowego, lecz przede wszystkim rozwinięcie pomysłów instrumentacyjnych zapisanych skrótowo przez kompozytora, a także uzupełnienie oznaczeń agogicznych, artykulacyjnych i dynamicznych, których Szabelski niemal zupełnie nie wpisał. Wszystkie oznaczenia pochodzące od autora niniejszej przedmowy zostały umieszczone w nawiasach kwadratowych, natomiast uzupełnienia instrumentacyjne zapisano w systemach pięciolinii mniejszą czcionką, tak aby umożliwić przyszłym wykonawcom wybór między bezwzględną realizacją tekstu Szabelskiego, a niniejszym opracowaniem. Identyfikacyjne oznaczenia zostały również zastosowane w głosach orkiestrowych oraz wyciągu fortepianowym, przygotowanym dla chóru oraz solistki.

Składam największe podziękowania córce kompozytora, Marii Szabelskiej-Wielińskiej, bez której nie byłoby możliwe wykorzystanie rękopisów, ale przede wszystkim nie udało się doprowadzić do publikacji Magnificatu. Słowa ogromnego uznania kieruję do profesora Szymona Bywalcza, za nieocenioną pomoc zarówno przy redakcji partytury, jak i rozwianie wszelkich wątpliwości natury merytorycznej wynikających z niezgodności obu rękopisów. Dyrektorowi Filharmonii Śląskiej, Adamowi Wesołowskiemu dziękuję za przychylność i umożliwienie publikacji tego wydawnictwa w Instytucji, której patron był najwybitniejszym uczniem Bolesława Szabelskiego. Beacie Gaczek-Żarskiej dziękuję za ogromny wkład w realizację i koordynację projektu, we współpracy z Narodowym Instytutem Muzyki i Tańca.

Maciej Tomaszewicz

1) Niestety nie ma żadnych informacji precyzujących udział orkiestry, solistki oraz dokładnej daty i miejsca wykonania. Jak dotąd nie odnaleziono również głosów orkiestrowych i chóralnych tego utworu. W okresie przedwojennym głosy orkiestrowe rozpisывał własnoręcznie sam Szabelski, co możemy stwierdzić na przykładzie zachowanych rękopiśmiennych partii Etiudy czy II Symfonii „Podlaskiej”.

2) Partytura oraz wyciąg fortepianowy (lub organowy) znajdują się w Bibliotece Narodowej w Warszawie, gdzie zostały złożone w 1982 roku przez wdowę po kompozytorze – Irenę Szabelską.

Redakcja:

Filharmonia Śląska im. Henryka Mikołaja Góreckiego w Katowicach – wydawca i producent

Maciej Tomaszewicz - redakcja, sporządzenie wersji elektronicznej partytury, głosów, wyciągu fortepianowego i komentarza krytycznego

Szymon Bywalec – redakcja, korekta wydawnicza

Tomasz Olszewski – opracowanie okładki, koncepcja graficzna

Druk – Drukarnia 13, Chorzów.

„Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyczny Ślad”, realizowanego przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca”

**FILHARMONIA
ŚLĄSKA**
IM. H.M.
GÓRECKIEGO

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

Magnificat

Boleslaw Szabelski

Moderato

Flauti II

Oboi I
II

Clarineti in Bb I
II

Fagotti I
II (muta contrafagotto)

Cori in F I
III

Cori in F II
IV

Trombe in Bb I
II

Tromboni I
II

Trombone Basso
Tuba

Timpani

Piatto sospeso

Piatti

Triangolo

Tam-tam

Tamburo militare

Gran Cassa

Pianoforte

Arpa

Soprano solo

Coro

Violini I

Violini II

Viola

Celli

Contrabbassi

2. non legato

p

mf

p

mf

[p]

p

mf

[mp dolce]

[mf]

[mp]

p

pizz./arco divisi

p

[mf]

pizz.

mf unis. arco

[mf]

mf

Ma - gni - fi - cat_ A - ni - ma me - a A - ni - ma me - a

Ma - gni - fi -

8

Fl. *[mf]*

Ob. *[mf]*

Cl. *[mf]*

Fg. 1. *[mf]* 2. *[p]* *[mf]*

Cor. a2 *[mf]* *[p]*

Cor. *[mp]* *[p]*

Tbn. 1. *[mf]* *[mf]*

Timp.

Pf.

Ar.

Coro
 cat Ma - gni - fi - cat A - ni - ma me - a A - ni - ma me - a [Ma - gni - fi - cat
 A - ni - ma - me - a [Ma - gni - fi - cat

Vle.

Ve. *[p]*

Cb. *[p]*

18

Fl. *[mp]*

Ob. *[mp]*

Cl. *[mp]*

Fg. 2.

Cor. *[mf]* *[p]*

Cor. *[mf]* *[p]* *[p]*

Tr. 1. *[f]*

Coro

[A - ni - ma me - a a - ni - ma me - a - A - ni - ma me - a A - ni - ma me(a) A - ni - ma me(a) A - ni - ma me - a A - ni - ma
 A - ni - ma me - a me - a, me - a, A - ni - ma me - a, A - ni - ma me - a, me - a A -

[mf]

[A - ni - ma me - a a - ni - ma me - a - A - ni - ma me - a A - ni - ma me - a A - ni - ma me - a A - ni - ma me - a A - ni - ma
 A - ni - ma me - a me - a, me - a A - ni - ma, A - ni - ma me - a A -

Vn. I *[mp]*

Vn. II *[mp]*

Vle. *[mp]* arco

Vc.

Cb.

25

Fl. *[mf]* *[f]*

Ob. *[f]*

Cl. *[mf]* *[f]*

Fg. *[mf]* *[f]*

Cor. *[f]* *[ff]* *[mf]* *[f]*

Cor. *[f]* *[mf]* *[f]*

Tr. *[mf]* *[mf]* *[ff]* *[mp]*

Tbn. *[mf]* *[ff]* *[ff]* *[mf]* *[f]*

Tbn. B. *[mp]* *[mp]* *[f]* *[f]*

Timp. *[f]*

P-to sosp. *[mp]* *[ff]*

G.C. *[pp]* *[mf]* *[ff]*

Coro *[f]* *[ff]* *[ff]*

A - ni - ma me - a A - ni - ma me - a A - ni - ma me - a

ni - ma me - a A - ni - ma me - a A - ni - ma me - a

Vn. I *[mf]* *[ff]* *[ff]*

Vn. II *[mf]* *[ff]* *[ff]*

Vle. *[mf]* *[ff]* *[ff]*

Vc. *[mf]* *[ff]* *[ff]*

Cb. *[mf]* *[ff]* *[ff]*

(8)

32

Fl. *[mp]* 1.

Ob.

Fg.

Cor. *[f]*

Cor. *[f]*

Tr. *[ff]*

Tbn. *[f]* *[mf]*

Tbn. B. *[mf]* 3.

Timp. *[f]*

P-tto sosp. *[mf]* *[ff]*

Coro *[fff]* *[f]*

Vc. *[f]*

Cb. *[f]*

A - ni - ma me - a Do - mi - num] Ma - gni - fi - cat [A - ni - ma

A - ni - ma me - a Do - mi - num] Ma - gni - fi - cat [A - ni - ma

40

Fl. *ff* [*p*] *ff*

Fg. 2. [*mp*] [*mp*]

Cor. 1. [*mf*] [*p*]

Tbn. 2. [*p*]

Tbn. B. 3. [*p*]

Coro
me - a] A - ni - ma me a Do - mi - num Ma - gni - fi - cat Ma - gni - fi - cat

Vn. I [*pp*]

Vn. II [*pp*]

Vle. [*pp*]

Vc. [*mp*]

Cb. [*mp*]

51 rit.

Fg. [*p*]

Tbn. 1. [*mf*] [*mp*] rit.

Vn. I [*ppp*]

Vn. II [*ppp*]

Vle. [*ppp*]

Vc. *p* [*p*]

Cb. *p* [*p*]

63 2. molto rit. **A tempo**

Cl. *[p]*

Fg. *[pp]*

Tbn. *pp*

Tbn. B. 3. *pp*

Coro

[p] Et ex-sul - ta - vit spi - ri - tus - me - us *[pp]* Al - le - lu -

[pp] In De-o Sa - lu - ta - ri Sa - lu - ta - ri Me - o Sa - lu - ta - ri Me - - - o

Vle. *pizz.* *[mp]* molto rit. **A tempo**
[pp] *[arco]*

Vc. *pizz.* *[pp]* *[mp]* *[pp]* *[pp]*

Cb. *pizz.* *[pp]* *[mp]* *[pp]* *[pp]*

73

Fl. *[mf]* *[f]*

Fg. *[mp]* *[f]*

Cor. 1. [con sord.] *[mf]* [senza sord.]

Cor. 2. [con sord.] *[mf]* [senza sord.] *[p]* 2. *[mf]*

Tbn. 2. *p*

Tbn. B. *p*

P-tto sosp. *[pp]* *[mf]*

Tri. *[mf]*

G.C. *[mf]*

Coro
 Al - le - lu - ja Al - le - lu - ja
 ja Al - le - lu - ja Al - le - lu - ja
 Al - le - lu - ja

Vn. I *[pp]* *[f]*

Vn. II *[pp]* *[f]*

Vle. *[f]*

Vc. *[f]* (div.)

Cb. *[f]*

83

Fl. *f*

Ob. *f*

Cl. *f*

Fg. [unis.]

Cor. *f*

Cor. *f*

Tr. *f*

Tbn. *f*

Tbn. B. *f*

P-tto sosp. [*mp*] [*mf*] [*mf*] [*f*] [*mp*]

Tri. [*mf*] [*f*]

G.C. [*pp*] [*mf*] [*mf*] [*f*] [*mp*]

Coro
Al - le - lu - ja Al - le - lu - ja Al - le - lu - ja

Vn. I *f*

Vn. II *f*

Vle. *f*

Vc. *f*

Cb. *f*

93

Fl. *(fp)* *(ff)*

Ob. *(fp)* *(ff)*

Cl. *(fp)* *(ff)* [misterioso] *(p)*

Fg. *(fp)* *(ff)* *(f)* (2. muta in c fg)

Cor. 1. [dolce] *(ff)*

Cor. 2. [dolce] *(ff)*

Tr. *(fp)* *(ff)*

Tbn. *(mf)* *(ff)*

Tbn. B. *(fp)* *(ff)*

Timp. *(f)* *(ppp)*

P-tto sosp. *(mf)* *(mf)* *(f)* *(pp)*

P-tti *(ff)*

Tri. *(mf)* *(ff)*

T.-t. *(p)*

G.C. *(mf)* *(f)* *(pp)*

PI. *(f)* *(p)*

Ar. *(f)* *(p)*

Coro
Al - le - lu - ja *(ff)*

Vn. I *(fp)* *(ff)*

Vn. II *(fp)* *(ff)*

Vle. *(fp)* *(ff)*

Ve. *(fp)* *(ff)* *(f)* pizz. *(p)*

Cb. *(fp)* *(ff)* *(f)* *(p)* *(pp)*

104

Cl.

Fg.

2.

Timp.

Tri.

T-t.

G.C.

Pf.

Ar.

Coro

[pp] [misterioso]

qui-a res-pe-xit hu-mi-li-ta-tem an-cil-lae su-ae Ec-ce e-nim ex hoc be-a-tam me-di-cent om-nes ge-ne-ra-ti-o-

div.

Vle.

Vc.

Cb.

110

Ob. *[mp]*

Fg. (muta in fg)

Cor. 1. *[p]*

Cor. 2. *[p]*

Timp.

P-tto sosp. *[ppp]*

T.-t. *[pp]*

G.C. *[pp]*

Pl.

Ar.

Coro nes

Vn. I *[ppp]* con sord. *[ppp]*

Vn. II *[ppp]* con sord. *[ppp]*

Vle. *[pp]* con sord. *[ppp]*

Vc.

Cb.

molto rall. . . . *[A tempo]* *[dolce]*

119

Fl. *[mp]*

Ob. *[p]*

Cl. *[p]*

128

Fl. *molto rall. [A tempo]*

Ob. *[pp]*

Cl. *[cantando]* *[mp]* *[pp]* *[p]* *[legatissimo]*

Coro Et mi-se-ri-

Vn. I *[pp]*

Vn. II *[pp]*

Vle. *[pp]*

Cb. *[p]*

137

Fl.

Ob.

Cl.

Coro cor di-a mi-se-ri-cor-di-a e-ius in-pro-ge-ni-es et-pro-ge-ni-es ti-men-ti-bus e-um

Vn. I *[con aria]*

Vn. II *[con aria]*

Vle. *[con aria]*

Vc. *[arco]* *[p]*

Cb.

145

Fl. *[mf]*

Ob. *[mf]*

Cl. *[mf]*

Fg. *[mf]*

Cor. *[mf]*

Cor. *[mf]*

Tr. *[pp]* *[mp]* *[mf]*

Tbn. *[mf]*

Tbn. B. *[mf]*

Timp. *[mf]*

P-tti. *[mf]*

Tri. *[mf]*

Tamb.M. *[pp]* *[mf]*

G.C. *[mf]*

Pf. *[mf]*

Ar. *[f]* gliss.

Coro
 Fe - cit po - ten - ti - am in bra - chi - o su - o dis - per - sit *[f]* su - per - bos men - te cor - dis su - i
 su - per - bos men - te cor - dis su

Vn. I *[mf]*

Vn. II *[mf]*

Vle. *[mf]*

Vc. *[mf]*

Cb. *[mf]*

153

Fl. *ff*

Ob. *ff* [*mp*]

Cl. *ff* [*pp*] [*mp*]

Fg. *ff* [*p*]

Cor. 1. [*p*] [*mp*]

Cor. 2. [*pp*] [*mp*]

Tr. [*pp*]

Tbn. [*pp*]

Tbn. B. [*pp*]

Timp. [*pp*]

Tri. *ff*

Tamb.M. *ff*

Pf. *ff*

Ar. *ff*

Coro

Qui - a fe - cit mi - hi ma - gna qui po - [qui - a fe - cit mi - hi ma - gna qui po - tens est et
[tens est - qui - a fe - cit mi - hi ma - gna qui po tens est et

Vn. I *ff* [*pp*]

Vn. II *ff* [*pp*]

Vle. *ff* [*p*] [*pp*]

Vc. *ff* [*p*]

Cb. *ff*

160

Fl. *[mf]* *[mp]*

Ob. *[mf]* *[mp]*

Fg. *[p]*

Cor. *[f]* *[f]*

Cor. *[mf]*

Tr. *[f]*

Tbn. *[mf]*

Tbn. B. *[mf]*

Coro
 [Qui - a fe - cit mi - hi ma - gna qui po - tens est et san - ctum
 san - ctum no - men e - ius qui - fe eit mi - hi ma - gna qui po - tens est et san - ctum no - men

Vlc. *[p]* *[mp]*

Vc. *[mp]*

Cb. *[p]* *[ppp]*

168

Fl. *[p]* *[mf]* *[f]* *[leggiero]*

Ob. *[p]* *[mf]* *[f]*

Cl. *[mf]* *[f]*

Fg. *[mp]* *[f]*

Cor. *[p]* *[mf]* *[f]*

Cor. *[mp]* *[mf]*

Tr. *[mf]* *[f]*

Tbn. *[mf]*

Tbn. B. *[mf]* *[mf]*

Timp. *[p]* *[fmp]*

P-tto sosp. *[p]* *[f]*

Tamb.M. *[fmp]*

Pf. *[f]*

Coro
 no - men e - ius et san - ctum no - men e - ius et san - ctum no - men e - ius Qui - a fe - cit mi - hi ma - gna
 e - ius no - men e - ius qui po - tens est et san - ctum no - men e - ius Qui - a - fe - cit mi - hi ma - gna
 no - men e - ius qui po - tens est et san - ctum no - men e - ius Qui - a - fe - cit mi - hi ma - gna

Vn. I *[mp]* *[f]*

Vn. II *[mp]* *[f]*

Vle. *[mf]* *[f]* *div.* *unis.*

Vc. *[mp]* *[f]*

Cb. *[mp]* *[f]*

182

Fl. *()* *fff*

Timp. *[p]* *()*

Tri.

G.C. *[sfz]*

Vn. I *f*

Vn. II *f*

Vle. *f* *()*

Vc. *f* pizz. *()*

Cb. *[pizz.]* *f* *()*

Detailed description: This page of a musical score covers measures 182 to 185. The Flute (Fl.) part begins in measure 182 with a complex, fast-moving melodic line, marked *fff* and featuring a slur. The Timpani (Timp.) part has a rhythmic pattern starting in measure 184, marked *[p]* with a slur. The Trumpet (Tri.) and Trombone (G.C.) parts are mostly silent, with a single note in the Trombone part in measure 184 marked *[sfz]*. The Violin I (Vn. I) and Violin II (Vn. II) parts enter in measure 184 with a melodic line marked *f*. The Viola (Vle.) part enters in measure 184 with a rhythmic accompaniment marked *f* and has a slur. The Violoncello (Vc.) part enters in measure 184 with a melodic line marked *f*, including a *pizz.* (pizzicato) instruction, and has a slur. The Contrabass (Cb.) part enters in measure 184 with a melodic line marked *[pizz.]* and *f*, also featuring a slur. The score is written in a common time signature with a key signature of one flat.

188

Fl. *[mf]* *[f]*

Ob. *[mf]* *[f]*

Cl. *[mf]* *[f]*

Fg. *[mf]*

Cor. a2 *[p]* *[f]*

Tr. *[p]*

Timp. *[pp]* *[mp]*

P-tto sosp. *[p]* *[mf]*

Tri. *[f]*

Tamb.M. *[mp]* *[mf]*

G.C. *[mf]*

Pf. *[mf]* *[f]*

Vn. I *[mf]* *[div.]* *[f]*

Vn. II *[mf]*

Vle. *[mf]*

Vc. *[pp]* arco *[mf]*

Cb. *[pp]* [arco] *[mf]*

195

Fl. *f*

Ob. 1. *[mf]*

Cl. 1. *[mf]*

Cor. [ord.] *f*

Cor. *[mf]*

Tr. 1. *f*

Tbn. 1. *f* *f*

Timp.

P-tto sosp.

Tri.

Tamb.M.

G.C.

PI. *f*

Coro
[mf] et mi-se-ri-cor-di-a e-ius in pro-ge-ni-es et pro-ge-ni-es
[mf] et mi-se-ri-cor-di-a e-ius in pro-ge-ni-es et pro-ge-ni-es

Vn. I *f*

Vn. II *[mf]* *f*

Vlc. *[mf]*

Vc.

Cb.

202 (8)

Fl. *mf* *ff*

Ob. *ff*

Cl. *mf* *ff*

Fg. *mf* *ff*

Cor. *ff*

Cor. *ff*

Tr. *ff*

Tbn. 1. *mf* *ff*

Tbn. B. *ff*

Timp. *ff*

Tamb.M. *mf*

G.C. *mf*

PI. *mf* *ff*

Coro
 es et pro - ge - ni - es ti - men - ti - bus e - - - um
 ti - - - - - men - ti - bus e - - - - - um Fe - - - - - Fe - - - - - Fe - - - - - Fe - - - - - cij

Vn. I *ff*

Vn. II *mf*

Vlc. *ff*

Vc. *ff*

Cb. *ff*

215

Fl. *(mf)* *(f)*

Ob. *(mf)* *(f)*

Cl. *(f)*

Fg. *(f)*

Cor. *(mf)* *(f)*

Cor. *(mf)* *(f)*

Tr. *(f)* *(mf)* *(f)*

Tbn. *(f)* *(f)*

Tbn. B. *(mf)* *(mf)* *(f)*

Timp. *(mf)* *(mf)* *(f)*

P-tti. *(mf)*

Tri. *(f)*

Tamb.M. *(mf)*

G.C. *(mf)* *(f)*

Pf. *(ff)* *(f)*

Ar. *(ff)* *(f)*

Coro
 dis - per - sit su - per - bos dis - per - sit su - per - bos men - te cor
 dis - per - sit su - per - bos dis - per - sit su - per - bos men - te cor
 dis - per - sit su - per - bos dis - per - sit su - per - bos men - te cor

Vn. I *(mf)* *(f)*

Vn. II *(mf)* *(f)*

Vle. *(mf)* *(f)* *unis.*

Vc. *(f)*

Cb. *(f)*

229

Fl.

Ob.

Cl.

Fg.

Cor.

Cor.

Tr.

Tbn.

Tbn. B.

Timp.

P-tto sosp.

Tamb.M.

G.C.

Pf.

Ar.

Coro

Vn. I

Vn. II

Vle.

Vc.

Cb.

[po - ten - tes]

de - po - su - it [po - ten - tes] po - ten - tes

tes de - po - su - it [po - ten - tes] po - ten - tes

242

Fl. *[f]* ³ *[mf]*

Ob. *[mf]* ⁵ *[f]* *[mf]*

Cl. *[mf]* ⁵ *[f]* *[mf]*

Fg. *[f]* 1. *[f]*

Cor. *[mf]* *[f]*

Cor. *[mf]* *[f]* *[mf]*

Tr. *[mf]* *[f]* *[mf]*

Tbn. *[mf]*

Timp. *[mf]*

P-ti. *[mf]*

Tri. *[f]*

Tamb.M. *[pp]* *[ff]*

G.C. *[mf]*

Coro
 tes im - ple - vit. bo - nis et di - vi - tes di - mi - sit i - na - nes
 et di - vi - tes di - mi - sit i - na - nes im - ple - vit bo - nis
 im - ple - vit. [Et di - vi - tes di - mi - sit i - na - nes im - ple - vit bo - nis

Vn. I *[mf]* ⁵ *[f]* *[mf]* div. unis.

Vn. II *[mf]* ⁵ *[f]* *[mf]* div. unis.

Vle. *[f]* ³ *[f]* *[mf]*

Vc. *[mf]*

Cb. *[mf]*

248

Fl. *f* *[mf]* *f* rit. *[Meno mosso]*

Ob. *f* *[mf]* *f*

Cl. *f* *[mf]* *f*

Fg. *[fp]* *f*

Cor. *f* *f*

Cor. *[mf]* *f*

Tr. *[mf]* *f*

Tbn. *f*

Tbn. B. *f* *a2*

Timp. *f*

P-tto sosp. *[pp]*

P-tti. *[p]*

Tri. *[p]*

T.-t. *[p]*

Tamb.M. *[mf]*

Coro
 im - ple - vit bo - - - nis et di - tes di - mi - sit i - na - nes] *[pp]*
 im - ple - vit bo - - - nis et di - tes di - mi - sit i - na - nes]

Vn. I *f* *[mf]* *f* rit. *[Meno mosso]* con sord. divisi *[pp]*

Vn. II *f* *[mf]* *f*

Vle. *f* *[mf]* *f* con sord. *[mp]*

Vc. *f* *[fp]* *f* *[pp]*

Cb. *[pp]* con sord. divisi

259

1. [dolce]

Cor. *[mp]*

P-tto sosp.

Sopr. solo *[mp]*
 Su - sce - pit I - sra - el pu - e - rum su - um re - cor - da - tus mi - se - ri - cor - di - e su - - - ae

Vn. I senza sord. *[mp]*

Vn. II divisi, [con sord.] *[mp]*

Vle. divisi *[mp]* senza sord. *[pp]* *[pp]*

Vc. (1 meta)

Cb. [unis.] (2 meta)

270

Fg. *[pp]*

Cor. a2 [dolce] *[pp]*

Pf. *[p]* *[p]*

Ar. *[p]*

Sopr. solo *[mp]*
 Si - cut lo - cu - tus est

Vn. I unis. *[p]* *[mp]*

Vn. II senza sord. *[pp]* *[p]* [legatissimo] div.

Vle. [legatissimo] *[p]*

Vc. unis. *[p]*

Cb. unis. *[p]*

282

Fl. *[p]*

Cl. 2. *[mp]*

Fg.

P-tto sosp. *[pp]* *[p]*

Sopr. solo
ad pa-tres no - stros A - bra - ham et se - mi - ni e - ius A - - - bra-ham et se - mi - ni e - ius

Coro
[pp]
e - ius A - - - bra ham et se - mi - ni e - ius

Vn. I div. *[mf]* *[unis.]*

Vn. II *[mf]* *[unis.]*

Vle. *[mf]* *[mp]*

Vc. *[mf]*

Cb. *[mf]* *[p]*

292

Fl. *[mf]* *[f]*

Ob. *[mf]* *[f]*

Cl. *[mf]* *[f]*

Fg. *[mf]* *[mf]*

Cor. *[mf]* *[f]*

Cor. *[mp]* *[mf]*

Timp. *[p]*

P-tto sosp. *[pp]* *[mf]*

P-tti. *[f]*

G.C. *[pp]* *[mf]*

Sopr. solo
in sae - cu - la *[f]* Glo - ri - a

Coro
in sae - cu - la *[f]* Glo - ri - a

Vn. I *[mf]* *[f]*

Vn. II *[mf]* *[f]*

Vlc. *[mf]* *[f]*

Vc. *[mf]* *[f]*

Cb. *[mf]* *[f]*

303

Fl. *ff*

Ob. *[mp]*

Cl. *[mp]*

Fg. *ff*

Cor. *[mp]*

Cor. *[mp]*

P-tto sosp. *ff*

P-tti

Tri. *ff* *[p]*

G.C.

Sopr. solo
Pa - tri et Fi - li - - o et Spi - - ri - tu - i Sa - neto

Coro
Pa - tri et Fi - li - o et Spi - ri - tu - i Sa - neto *[mp]* Si - cut er - at in prin - ci - pi - o et nunc et *[mp]*
et nunc et

Vn. I *[pp]*

Vn. II *[pp]*

Vlc. *[pp]* div.

Vc. *[pp]* *[pp]*

Cb. *[pp]*

314

Fg. *pp*

Tri.

G.C. *[pp]*

Pf. *[p]* 8va

Ar. *[p]* 8va

Coro
sem - per et inc Sae - cu - la Sae - cu - lo - rum A - men *[mp]* Al - le - lu - ja Al - le - lu - ja

Vle. *[pp]*

Vc. *[pp]* pizz.

Cb. *p*

326

Fg.

Cor. *[p]*

Cor. *[p]*

Coro
Al - le - lu - ja Al - le - lu - ja Al - le - lu - ja

Vle.

Vc.

Cb.

333 rit.

Fg.

Cor.

P-tto sosp.

T.-t.

PF.

Ar.

Coro

Vle.

Vc.

Cb.

Komentarz krytyczny

Wykaz źródeł podstawowych *Magnificatu* Bolesława Szabelskiego:

1. RPN – Rękopis partytury znajdujący się w zbiorach Biblioteki Narodowej, któremu przypisano w katalogu numer: Mus.4401. Kart 24, z czego 2 wykorzystano jako oprawę pozostałych 22 uzupełnionych przez kompozytora tekstem nutowym. Tytuł zapisany na pierwszej z kart oprawy atramentem niebieskim: „B. F. Szabelski – Magnificat”, najprawdopodobniej obcą ręką. Materiał nutowy zapisany ołówkiem. W niektórych miejscach widoczne ślady gumowania oraz skreśleń, najprawdopodobniej ręką Szabelskiego. Niejednokrotnie, na pustych pięcioliniach zostały dopisane ręką kompozytora możliwe warianty melodyczne i harmoniczne niektórych instrumentów.
2. RWBN – Rękopis wyciągu fortepianowego (organowego) znajdujący się w zbiorach Biblioteki Narodowej, któremu przypisano w katalogu numer: Mus.4402. Kart 4, bez paginacji, skompletowanych w osobnej teczce zatytułowanej: „Wyciąg fortepianowy. Magnificat”. Częściowe zniszczenia krawędzi poszczególnych stron, ale bez większego wpływu na jakość materiału nutowego. Wyciąg zapisany ołówkiem, ze śladami gumowania oraz skreśleń. W wielu miejscach partia fortepianu (organów) jest pusta, choć są również obecne takty z dwoma wariantami danego przebiegu.

Generalne uwagi dotyczące redakcji partytury *Magnificatu* Bolesława Szabelskiego:

1. W obliczu dwóch zachowanych rękopisów *Magnificatu*, autor niniejszej redakcji przyjął za podstawę partytury RPN, posilkując się RWBN tylko w miejscach tego wymagających. Powodem takiej decyzji są znaczące różnice między dwoma źródłami, brak adnotacji instrumentacyjnych w wyciągu fortepianowym, co w dużym stopniu wykluczyło użycie tego źródła jako fundamentu redakcji. Próba orkiestracji wyciągu również nie byłaby możliwa ze względu na liczne puste takty w partii fortepianu lub organów.
2. Wszystkie oznaczenia agogiczne, artykulacyjne, dynamiczne oraz wykonawcze umieszczone w nawiasach kwadratowych pochodzą od autora niniejszej redakcji.
3. Pojedyncze nuty, które w niniejszej partyturze zostały umieszczone w nawiasach okrągłych, nie były wystarczająco czytelne w dostępnych rękopisach i ich wybór został dokonany przez redaktora w oparciu o zgodność harmoniczną lub melodyczną z pozostałymi instrumentami.
4. Wszystkie rozwinięcia i uzupełnienia instrumentacyjne pochodzą od autora tej redakcji. W celu ich wyodrębnienia od materiału zapisanego przez kompozytora, redaktor postanowił posłużyć się mniejszą czcionką nut, tak aby ułatwić wykonawcom możliwość użycia lub rezygnacji z wybranych fragmentów.
5. Zdecydowana większość partii perkusji została dopisana przez autora tej redakcji. Szabelski wedle RPN naszkicował jedynie pojedyncze takty kotłów oraz tam-tamu. Redaktor tej partytury postanowił uzupełnić ją wedle instrumentarium zastosowanego przez kompozytora w innych dziełach pochodzących z okresu przedwojennego, tj. *Etiudzie na orkiestrę*, *Suicie na orkiestrę op. 10* oraz *II Symfonii „Podlaskiej”*.
6. Partie fagotów, wiolonczel oraz kontrabasów zostały uzupełnione w kilkunastu przebiegach przez autora tej partytury w odniesieniu do praktyki instrumentacyjnej, jaką stosował Szabelski. Dla przykładu: w rękopisie *II Symfonii „Podlaskiej”* odnajdziemy w wielu fragmentach orkiestrowego tutti dopisek „colla basso”. Autor tej redakcji postanowił uzupełnić *per analogiam* wybrane miejsca, dublując linię basową w w/w instrumentach.

Takty 1-6

WRWBN – ostinato Pf, Vc i Cb zapisane jest o sekundę wielką wyżej.

Takty 3-6

Pf - w trzecim taktie RPN został wpisany znak powtórzenia taktu. Autor redakcji uznał za stosowne kontynuowanie ostinata w kolejnych taktach w linii z Vc i Cb.

Takty 4-6

RPN oraz RWBN – pierwotnie przebieg metryczny wyglądał następująco: 5/4, 4/4, 4/4. W RPN Szabelski naszkicował alternatywną wersję (3 takty w metrum 6/4) z partią sopranu solo oraz akompaniującym klarnetem. Niestety, kompozytor nie poprawił ostinata vc, cb oraz pf i pozostawił je z mniejszą ilością nut. Autor tej redakcji postanowił wprowadzić wersję z sopranem solo, a ostinato basowe uzupełnić na wzór taktów poprzednich. Z tego powodu, przesunięciu uległo także pierwsze wejście 2 i 4 waltorni o dwie miary (w oryginale od początku 6 taktu).

Takt 7

Cb – nuta dodana w nawiasie przez redaktora. W oryginale kwarta: g-c.

Takty 7-50

WRWBN partia chóru wygląda zupełnie inaczej pod względem melodycznym, rytmicznym i metrycznym. Partia instrumentu zapisana jest szcążkowo.

Takt 18

F1, Ob, Cl – w RPN Szabelski wpisuje unisono pierwszych i drugich głosów. Redaktor postanowił zredukować ten fragment do pojedynczej obsady ze względu na wysoki rejestr, zdwojenie linii skrzypiec i altówek oraz mało istotny element faktury tego odcinka muzycznego.

Takty 19-28

F1, Ob, Cl – redaktor postanowił rozwinąć kontrapunkt instrumentów dętych drewnianych w odniesieniu do partii skrzypiec i altówek.

Takt 28

II Vn – uzupełnienie melodyczne w odniesieniu do partii I Vn.

VI, Vc, Cb – harmoniczne uzupełnienie w odniesieniu do partii puzonu basowego i tuby.

Takt 29

Cl, I Vn, II Vn, VI, Vc, Cb – rozwiązanie melodyczno-harmoniczne w odniesieniu do partii fletu i waltorni.

Takty 30-34

F1, Ob – w RPN Szabelski pozostawił puste takty, ale biorąc pod uwagę charakterystyczne cechy języka muzycznego kompozytora i „organową” praktykę zestawiania kilku różnych planów kontrapunktycznych, redaktor postanowił rozwinąć tę myśl ostinatową. W rezultacie, ostatnie dwie szesnastki 34 taktu brzmią unisono między waltorniami, trąbkami i fletami.

Takty 83-84

Coro - wersja z RWBN, bliższa w relacji harmoniczej z orkiestrą.

Takt 106

VI – w RPBN ostatnia nuta „eis”.

Takt 107

Cb – w RPBN „g”.

Takty 121-125

Cl – wydaje się, że partia zapisana w tych taktach jest alternatywnym szkicem partii oboju (in C). Z całą pewnością od 128 taktu temat klarnetu powinien już być zagrany (in B).

Takty 136-141

I Vn, II Vn, VI – w RPBN oraz RWBN te takty są puste. Autor tej redakcji postanowił rozwinąć tę myśl zachowując unisono z partią sopranów oraz altów.

Takty 156-182

Autor tej redakcji postanowił zdwoić partię poszczególnych głosów chóru z instrumentami grupy dętej, aby ułatwić możliwość zaśpiewania tak wymagającego fragmentu.

Takty 156-223

Coro – w RPBN oraz RWPG nie ma podpisanego tekstu w tym fragmencie. Ponadto w tym drugim źródle partia chóru wygląda zupełnie inaczej.

Takt 158

I Ob – w RPBN przedostatnia nuta ma dopisany niewyraźny znak chromatyczny.

Takt 169

II Fl – w RPBN brak znaku chromatycznego. Redaktor uzupełnił ją w odniesieniu do partii obojów (cis).

Takt 173

Pf – w RPBN 3 nuta w górnym systemie nie ma dopisanych znaków chromatycznych. Redaktor uzupełnił je w odniesieniu do partii grupy dętej drewnianej.

Takty 176-179

Fl, Ob, Cl – w RPBN Szabelski pozostawia te takty puste, lecz wydaje się, że linia ta powinna być kontynuowana w odniesieniu do fortepianu.

Takty 178-180

Tr – w RPBN Szabelski wpisuje tę partię na pięciolinii puzonów, co wydaje się być pomyłką kompozytora. Nuty wpisane w partię trąbek zabrzmiały unisono z sopranami i altami.

Takt 180

W RPBN Szabelski wpisuje takt 2/4 i nakłada partię fletów, wpisana w tej redakcji w takcie 181. Redaktor tej partytury uznał, że na akordzie wieńczącym kulminację tego odcinka flety nie przebijają się przez brzmienie tutti orkiestry.

Takty 181-187

W RPBN Szabelski nie wpisuje żadnych kresek taktowych. W RWBN tego fragmentu w ogóle nie ma.

Takt 207

Pf – uzupełnienie wg linii melodycznej w odniesieniu do klarnetów i fagotów.

Takty 221-223

Fl, Ob, Cl – w RPBN te takty są puste. Redaktor postanowił rozwinąć wyraźne crescendo frazowe i dopisać materiał muzyczny w odniesieniu do kwintetu smyczkowego.

Takty 232-237

Coro - w RPBN oraz RWBN nie jest uzupełniony tekst sopranów i tenorów.

Takty 238-256

Coro - w RPBN oraz RWBN nie jest uzupełniony tekst chóru.

Takty 250-256

Autor redakcji niniejszej partytury użył wersji z RWBN ze względu na trudność podpisania tekstu w RPBN, a także bogatsze brzmienie harmoniczne tego fragmentu w wyciągu fortepianowym.

Takty 287-292

Coro - w RPBN oraz RWBN nie jest uzupełniony tekst chóru.

Takty 302-306

S. solo – w RPBN nie ma wpisanej partii sopranu solo.

Takty 306-309

S. solo – w RPBN oraz RWBN nie ma wpisanej partii sopranu solo. Redaktor tej partytury uzupełnił ją w odniesieniu do partii I Vn.

Takty 337-338

Coro - za RWBN. W RPBN w partii chóru są puste takty.

Takt 339

Pf – partia górnego systemu dopisana za RWBN, w którym jednak nie określono rodzaj instrumentu oraz zapisano w nawiasie możliwość zagrania zamiast akordu „a-e-a” - „b-f-b”. Redaktor tej partytury wybrał fortepian ze względu na niewielką fakturę zakończenia *Magnificatu*, chcąc możliwie zredukować ilość instrumentów.

ISMN 979-0-9020176-0-2

ISMN 979-0-9020176-1-9

PRAWA AUTORSKIE: FILHARMONIA ŚLĄSKA
IM. HENRYKA M. GÓRECKIEGO